

Бурят-Монголой ҮНЭН

ВКП(б)-гэй Бурят-Монголой Обкомой, БМАССР-эй
Ховно Соведэй ба ВКП(б)-гэй Улан-Удын Горкомой орган.

№ 59 (5730)
МАРТЫН
26
СУББОТО
1949 он
Сэн 20 мүнгэн

ФЗО-гэй хургуулида ороод, эсэхэ сусахыг мэдэнгүй хуража,
токариин мэргэжэлтэй болооб.

ФЗО-гэй хургуулинуудта олоороо орохыень республикын
залушуулые уряалнаб.

(ФЗ-гэй паровозо-хабсаралгын цехын стахановец-токарь
М. КРАСИКОВАЙ үгэһөө).

Мэргэжэлтэй хүдэлмэришэд бологты!

Нүхэр Сталиной үүсхэлээр ажа-
ай резервнүүдэй хургуулинууд ба
шүүшүүнүүд байгуулагдаһаар най-
жээл үүдтэй болооб. Энэ үе соо
мэргэжэлтэй, шадабаритай хэдэн
миллион хүдэлмэришэд бэлд-
хэдээ. Тэдэнэр фабрика, заводууд,
барилганууд дээгүүр үнэн сэр-
зоригтойгоор хүдэлмэрилжэ
һана. Тэдэнэрэй дундаһаа үндэр
мэргэжэл шадабаритан, үй-
сэбэриин командирнууд, алдар
тай хүчүүд уржага гараа.

Ингэжэ, ажалай резервнүүдые
болгохо ябадал хэды ехэ ажа-
ай болгочиско удхатай бай-
һанын бодото байдал дээрээ
агааранга. Ингэжэ залуу мэргэ-
жэлтэй хүдэлмэришэдые бэлдэхэ
хургуулинууд арад зоний үмэнэ
шайбар ехэ хүндэтэй болооб. Тий-
нээ манай залуушууд, тэрэ тоо-
р бурят-монгол залуушууд хэды
барилгай, зоригтойгоор ФЗО,
ЖУ гэхэ мэтын хургуулинууд-
орожо ба дүүргэжэ байһанын
досотой.

Иданай сагта, революциин урда
хи залуушууд буруугай бэлшээ-
лээ, утаатай гэрлээ, хардагар
айрын дагалдаһаа ондоо юмэ
хэхэгүй байгаа һаань, мүнөө ма-
й советскэ залуушууд паровоз
дээр, шал шудхадаг, сэмбэ нэ-
вэг, сепак ба сепаратор хэдэг,
ара алташ—шулуу нүүрбэ малта-
ш, олон дахар шулуу байшан-
дые баридаг болооб!

Эрдэм номдо хураха, эдэхитэй
ажагай хүдэлмэришэн боло.
Тийнээ үргэн аргатай боло-
он бурят-монгол залуушууд со-
ветскэ правительствода, большев-
истскэ партида, агууехэ Сталинда
гэжэ зүрхэнэй баясхалан хүргэнэ.
Эгээ нимээ манай залуушууд
ажагай резервнүүдэй хургуули-
нуудта орохые тон ехээр эрмэлзэ-
н байдаг лэ. Эгээ нимээ мүнөө
дээ, металлургическа ба шулуу
үрхэнэй промышленностьда хү-

дэлмэришэдые бэлдэхэ ФЗО-гэй
хургуулинуудта залуушуулые та-
талгын үнгэрэгдэжэ (мартын 1-нээ
апрелин 10 хүрэтэр) байһан үедэ
Бичурин, Закаменай, Иволгын бо-
лон бусад олон аймагууд залуу-
шуулые таталгынгаа түсэбүүдые
бури мартын арба гаранаар дүүр-
гээ бшуу. Эгээ нимээ хольон Бар-
гажанай аймагһаа аяар 50 хүбүүд
мүн лэ мартын арба гаранаар
ерээд, орохо хургуулинуудтаа
ороод, хуража байна!

Энэ таталгын топ, шухала гүрэн
лүрүн удхашанартай байһые һай-
тар ойлгоод, залуушуулай дунда
ойлгууламжын хүдэлмэриине шада-
баритайгаар эмхидхээн аймагууд-
та тус таталга угаа амжалтатгай-
гаар үнгэрэгдэнэ.

Мартын 20-ой байдалаар, татал-
гын түсэб бүхы республикын хэм-
жээгээр 66 процент дүүргэгдээн
байха юм. Шинээр татагдаһан за-
луушуулаа бүридхэгдээн группанууд
хураалсажа эхилээ. Зэдын комби-
надай № 16 ФЗО-до—5 группа,
Галуута-нуурай шахтануудай ФЗО-
до—6 группа занятия эхилэнхэй.

Гэбэшы, зарим аймагуудта, жэ-
шээлхэдэ, Ярууны, Тарбагатайн,
Торин, Хорин аймагуудта татал-
гын түсэбэй дүүргэлтэ угаа ехээр
унжагайржа байна. Кабанскын ба
Хэжэнгын аймагууд мүнөө хүрэтэр
нэгэшые хүниие элгээгээгүй бай-
һаар. Энэ хадаа яабашы, тэсэ-
шгүй хэрэг мүн.

Тиймээшэ дурсагдаһан аймагууд-
дай хүтэлбэрилгэшэд, нотагуудта
хүтэлбэрилгэшэд, партийно-советскэ
органууд, комсомольскэ организа-
цинуудта хадаа энэ хэрэгтэ шухала
анхараала хандуулжа, залуушуулай
дунда ойлгууламжын хүдэлмэриине
үргэнэр ябуулжа, ФЗО-гэй хургуули-
нуудта залуушуулые татаха гүрэн-
нэй түсэбье ойрын хэдэхэн үдэр-
нүүдтэ дүүргэжэ уялгагай.

Нүхэд залуушууд, ФЗО-гэй хур-
гуулинуудта орожо, үндэр мэргэ-
жэлтэй хүдэлмэришэд бологты!

Албанска Правительственная Делегаци И. В. Сталинтай уулзаба

Мартын 23-да СССР-эй Министр-
дэйд Советэй Түрүүлгшэ И. В.
Сталин Албаниин Министрүүдэй
Советэй Түрүүлгшэ г-н Энвер Ход-
жа, Госпланай Түрүүлгшэ г-н Спи-
ро Колека гэгшэдэд бүридхээн
Албаниин Арадай Республикын
Правительственная Делегацитай
уулзаба.

Уулзалга дээрэ СССР-эй Гадаа-
дын Хэрэгүүдэй Министр А. Я. Вы-
шинский, Албанида байгаа СССР-
эй Посланник Д. С. Чубахин,
СССР-тэ байгаа албанска Послан-
ник г-н М. Прифти гэгшэд байл-
саба. (ТАСС).

Болгарин Посол г-н Николов Н. М. Швернигтэй уулзаба

Мартын 18-да Болгарин Арадай
Советын Республикын Онсо ба Бурин эрхэтэ
Посол г-н Н. Николов СССР-эй
Ховно Соведэй Президиумэй Тү-
рүүлгшэ Н. М. Швернигтэй уулза-
ба, хани-барисаанай, хани-харил-
цаанай ба харилсан туйлалсалгын

Советско-Болгарска Договорой ба-
талагдаһанһаа хойшо нэгэ жэл гүй-
сэһэнэй ойн дашарамда Болгарин
Арадай Республикын Арадай агуу-
хэ Суглаанай Президиумэй үмэнэ-
һөө амаршалгануудые барюулба.
(ТАСС).

Г-н Энвер Ходжа ба г-н Спиро Колека гэгшэд А. Я. Вышинскийтэй уулзаба

Мартын 22-то СССР-эй Гадаа-
дын Хэрэгүүдэй Министр А. Я. Вы-
шинский Албаниин Арадай Респу-
бликын Министрүүдэй Советэй Тү-
рүүлгшэ ба Гадаадын Хэрэгүүдэй
Министр генерал-полковник Энвер
Ходжа, Госпланай Түрүүлгшэ

Спиро Колека гэгшэдтэй уулзаба.
Уулзалга дээрэ СССР-тэ байгаа
албанска Посланник г-н Н. Прифти
ба Албанида байгаа советскэ Пос-
ланник Д. С. Чубахин гэгшэд байл-
саба. (ТАСС).

Шан барюулга

Түмэр замай транспорт дээрэ
үлдэн саг соо үржэлтэйгөөр хүдэл-
мэришэнь түлөө ССР Союзай Вер-
ховно Соведэй Президиумэй 1948
онд декабрийн 4-эй Указаар Зүүн
Сибирин түмэр замай олон тоото
машинистнууд ба машинистнууд
структурууд орденууд ба меда-
льнуудтаар шагнагдаһан байгаа.
Түмэр замай хураагдаһан Улан-
Удын уезлай клуб соо БМАССР-эй
Верховно Соведэй Президиумэй
түрүүлгшын орлогшо нүхэр М. И.
Чувьоров СССР-эй Верховно Сове-
дэй Президиумэй үмэнэһөө шагна-
гдаһадта орденууд ба медаль-
нууд барюулба.
Тэднэй тоодо: «Хүндэлэлэй тэм-

дэг» орденуор Улан-Удэ станциин
паровозно депогой машинистнууд
И. Н. Дрыгин, А. И. Прудников;
«Ажалай шэн габьягай түлөө»
медальнар машинистнууд С. И.
Алюхо, К. Ф. Боровский, А. Г.
Ермилов, В. И. Прохоров; «Ажал-
даа шалгарһанай түлөө» медальнар
нүхэр Г. И. Артамонов, И. И. Бир-
кин, Н. Н. Михайлов, Г. В. Усти-
нов ба бусад шагнагдаһан байна.
Нүхэр Чувьоров шагнагдаһа-
дые амаршалха зуураа, саашадаа
бури амжалтатгайгаар хүдэлмэри-
хые хүсэбэ. Шагналгада хүртгэшэ-
дэй зүгһөө машинист Илья Никитич
Дрыгин үгэ хэлэбэ.
Ц. Цыдыпов.

СОВЕТСКЭ СОЮЗ ДОТРО

Хүдөө ажахын мэргэжэлтэдэй шэнэ отряд

КРАСНОДАР. (ТАСС). Эндэхи
эдээ-хоолой промышленностин ин-
ститут агрономуудые хургажа гар-
габа. Хүдөө ажахын 220 залуу мэргэ-
жэлтэд Дунда Азинг республи-
каныуудта, Крым, Белорусси ба
Дальна Восток ошоһонь.

Тургень тосхоной шэнэ янза түхэл

ТУРГЕНЬ (Алма-Атинска об-
ласть). (ТАСС). Эндэ ажаһуугшад
тосхоно болбосоо түхэлтэй болго-
хо хүдэлмэри ябуулжа эхилээ. Ули-
цануудаарнь модон хуулагдажа,
хүрэнгүүд заһабарилгажа байна.
Залуушууд стадион түхэрнэ.

Тургень тосхондо колхозойн
баялг жэлһээ жэлдэ улам ехэ бо-
лоно. Үнгэрэгшэ жэлдэ тус колхоз
нэгэ миллион хахад түхэригэй оро-
шо оруулаа. Тургеньд педагоги-
ческа училищи, хүдөө ажахые меха-
низацилгын хургуули, хоер экин ба
нэгэ дунда хургуули, больница,
хүүгэдэй эмхи-зургаанууд, МТС,
тамхи үйлэбэрлэхэ научно-шэнжэ-
лэлгын Бүхэсоюзна институтай
пункт бии, телефонно станци бай-
гуулагданхай. Колхознигуудай гэр
байрануудта электрчествоа оруу-
лагданхай байна.

Адуу малынь хабарай бэлшээридэ гараба

АЛМА-АТА. (ТАСС). Казахста-
най урга районуудта хабар боло-
жо, ногоон ургаба.
Дүй дүршэлтэй малшад хэдэн
мянгаад хони, адуу ба эбэртэ боло
мынь хабарай бэлшээридэ гарга-
жа байна. Зооветеринарна болон
медицинскэ пунктуудай, электро-
станциин хэрэгсэлнүүдые тэһэн
олон тоото тэмээн хүрэг бэлшэ-
рин газарта нүтжэ ошоно.

Хабарай бэлшээридэ гараһан хо-
нд түрэгжэ эхилээ гэһэн мэдээн а-
таба. Семиречьскын колхозуудта 100
хонин бүриһөө дунда зэргээр 111
хурьган абтаа байна.

Малшад 150 дулаан гэр, 200 ла-
ка ба ларек, хэдэн олон медицин-
скэ пунктуудаар хангагдаха юм.

Модо бэлдэхлгын газарнуудые радиофикацияга

Мүнөө жэлдэ модо бэлдэхлгын
газарнуудые радиофикацияга та-
лар горьтойхон хүдэлмэри хэгдэхэ
байна. СССР-эй ой модондой ба
саарһанай промышленностин Мин-
истерство болбол Министерствын
модо бэлдэхлэй ба сплавной эмхи
зургаануудта шэнэ радиоузелнууды
бариха түсэб баталаа. 1949
ондо тус бүридөө 300-400 радиоточ-
котой 187 радиоузелнууд баригдаха
юм.

Сибирийн, Дальна Востогой, Ко-
ми АССР-эй, Архангельска, Воло-
годско ба бусад областнуудай
эгээл хольон модошод Москвагай
ролос түрүшүнхэ дуулаха байна.
Радиоузелнуудай барилгада зур-
ган миллионһоо дээш түхэриг хо-
мологдоо. Мүнөө радиоузелнууды
бариха газарнуудта шухала хэрэг-
сэлнүүд зөөгдөжэ байна.

Колхознигууд амаралтын гэрнүүдые барина

СТАЛИНАБАД. (ТАСС). Энэ
жэлдэ Ленинадаска областин
колхозууд амаралтын гэрнүүдые
барихын тулада хубаагдахагүй
фондһоо горьтойхон тооной зөри
һомлобо.
Пенджикентскэ районой Карл
Марксын нэрэмжэтэ колхоздо амар-
алтын гэрэй газзагуурхи талмай
дээгүүр сесэг набша хуулагдажа,
шэмэглэгдээн ба 6 гектарта парь
эмхидхэгдээн байха юм. Тэрээш-
лэн Ура-Тюбинска районой Стали-
най нэрэмжэтэ, «Большевик» кол-
хозууд амаралтын гэрнүүдые бари-
жа байна.

1949 оной февраль һарын хүдэлмэрин дүнгөөр республикын
промышленностин ба транспортн удаадахи түрүү предпритинуу-
дые дайнай хүлэй сталинска табанжэлэй түрүшүүлэй Респу-
бликанска Хүндэлэлэй Доскада бэшэхэ гэжэ БМАССР-эй Министр-
нүүдэй Совет болон ВКП(б)-гэй Областной Комитедэй бюро то-
тооно габэл:

ЗЭДЫН КОМБИНАТ—директорын Л. В. Тимошенко,
ВКП(б)-гэй—Городокско горкомой секретарь С. М. Шотин, проф-
союзай райкомой түрүүлгшэ нүхэр Яткаркин.

ГАЛУУТА-НУУРАЙ РУДОУПРАВЛЕНИЕ—эрхилэгшэнь Д. Б.
Ялевский, партбюрогой секретарь Л. Б. Шахов, рудкомой түрү-
лгшэ Н. Т. Бабичев;

ЛЕНИНЭЙ ОРДЕНТО паровозо-вагонно заводой ТЭЦ—началь-
нигынь В. П. Стругацкий, парторганизациин секретарь В. А.
Дрокин, месткомой түрүүлгшэ В. В. Лукьянов.

МЕЛЬКОМБИНАТ—директорын В. В. Петров, парторгани-
зациин секретарь А. И. Асеев, фабзавкомой түрүүлгшэ Ф. К.
Вологдин.

МЕХАНИЗИРОВАННЭ ШЭЛЭЙ ЗАВОД—директорын Д. С.
Болсохоев, парторганизациин секретарь Л. М. Герасимова, завко-
мой түрүүлгшэ К. С. Козулин.

СЭМБЫН ФАБРИКА—директорын В. Ф. Паршин, парторга-
низациин секретарь В. А. Федоренко, фабзавкомой түрүүлгшэ
М. А. Малышев.

БАЙКАЛОГОСРЬБТРЕСТ—эрхилэгшэнь С. К. Коряко, парт-
организациин секретарь И. Е. Хапанов, заганамай промышлен-
ностин хүдэлмэрилгшэдэй профсоюзай Обкомой түрүүлгшэ
С. С. Собеников.

ДУБИНИНСКА ЗАГАНАНАЙ ЗАВОД—директорын И. Ф.
Якушев, парторганизациин секретарь А. Ф. Рогов, завкомой түрү-
лгшэ К. В. Москвитин.

ГОРЯЧИНСКА ЗАГАНАНАЙ ЗАВОД—директорын И. И.
Кушев, парторганизациин секретарь М. Ф. Тупчин, завко-
мой түрүүлгшэ К. И. Попов.

ЯРУУНЫ ЗАГАНАНАЙ ЗАВОД—директорын С. М.
Банчиков, парторганизациин секретарь ба завкомой түрүүлгшэ
М. Ф. Макошеев.

ГАЛУУТА-НУУРАЙ ЗАГАНАНАЙ ЗАВОД—директорын
И. Т. Пестеров, парторганизациин секретарь Сновалин, завкомой
түрүүлгшэ М. Шодонов.

СПИРТЫН ЗАВОД—директорын Ю. М. Орловский, парт-
организациин секретарь П. Ф. Мишуриин, завкомой түрүүлгшэ И. И.
Прохоров.

СУДНО-ЗАҺАБАРИЛГЫН ЗАВОД—директорын П. Н. Вос-
токов, парторганизациин секретарь Н. В. Орлов, завкомой тү-
рүүлгшэ М. И. Попов.

«МЕХАНЛИТ ЗАВОД—директорын А. Н. Федорович, парт-
организациин секретарь А. Г. Басов, завкомой түрүүлгшэ Г. А.
Каратуев.

УЛАН-УДЫН МОДОНОЙ ЗАВОД—директорын В. Л. Сан-
тышев, парторганизациин секретарь С. Г. Пономарев, завкомой
түрүүлгшэ Е. А. Синельников.

МОДО БОЛБСОУРУУЛГЫН ЗАВОД—директорэй уялга
дүүргэшэ С. И. Пизелкин, парторганизациин секретарь И. И.
Панфилов, месткомой түрүүлгшэ А. А. Нархинов.

УЛАН-УДЭ СТАНЦИН ВАГОННО ДЕПО—начальнигынь
Г. П. Книшинский, партбюрогой секретарь А. П. Бородулин, мест-
комой түрүүлгшэ В. И. Калабашкин.

КОНДИТЕРСКА ФАБРИКА—директорын П. А. Нарханов,
фабзавкомой түрүүлгшэ П. М. Желхолов.

**ПРОМКООПЕРАЦИИН УПРАВЛЕНИИ КИРОВЭЙ НЭ-
РЭМЖЭТЭ ОЛЗОБОРИЛГЫН АРТЕЛЬ**—правленияин түрүүлгшэ
П. М. Баранов.

**«КРАСНЫЙ ПОГРАНИЧНИК» ГЭЖЭ ОЛЗОБОРИЛГЫН АР-
ТЕЛЬ**—түрүүлгшэнь А. Т. Носков.

**БУРЛЕСКИНСОЮЗАЙ «СНЕЖНАЯ» ГЭЖЭ ОЛЗОБОРИЛ-
ГЫН АРТЕЛЬ**—түрүүлгшэнь П. П. Разуваев.

«БАЙКАЛ» ГЭЖЭ ОЛЗОБОРИЛГЫН АРТЕЛЬ—түрүүлгшэнь
Ф. И. Банников.

СОЮЗЗАГОТТРАНСЫН АВТОТРЕСТ—эрхилэгшэнь И. С.
Ветошкин, парторганизациин секретарь И. А. Борисов, мест-
комой түрүүлгшэ П. А. Иванков.

**ЗҮҮН-СИБИРИИН ТҮМЭР ЗАМАЙ 3-ДАХИ ОТДЕЛЕНИИ
ХЭЛХЭЭ-ХОЛБООНОЙ БА СИГНАЛИЗАЦИИН 6-ДАХИ СТАН-
ЦИ**—начальнигынь В. А. Беус, парторганизациин секретарь В. П.
Заморин, месткомой түрүүлгшэ С. Р. Дуберштейн.

ЗҮҮН-СИБИРИИН ТҮМЭР ЗАМАЙ ЗАГАСТАЙН СТАНЦИ
—начальнигынь В. С. Монарев, месткомой түрүүлгшэ М. А. Сне-
гур.

ТАБАНЖЭЛЫЕ— ДҮРБЭН ЖЭЛДЭ

Үгэдээ хүрээ

ПВЗ-гэй заводоуправлениин
коммунально-ажайн таһагай хүд-
элмэришэд, техникүүд, десанти-
нууд болбол ажаһуудалай гэр бай-
рануудые 1450 мянган түхэригтэ
заһабарилжа, тинхэдээ бүхы заһа-
барилгын хүдэлмэриине болзорһоон
нэгэ һараар урид дүүргэхэ уялга
абанан байгаа.

Тэдэнэр энэ уялгага нэрэтэй
солотойгоор дүүргэбэ. Социалисти-
ческэ городогой үйлсэнүүдэй тро-
туарнуудые ба харгые һэльбэн заһа-
барилжа, 5000 хэзэг модо хуульгаа.
Тэрээшлэн 1400-погонно метр шэр-
рэм рашетконуудаар талмайнуу-
дые хүрээлэн байна.

Гэр байрануудые заһабарилжа
цах (начальнигынь нүхэр Влащен-
ко) даалгабарита ажалла амжал-
татайгаар дүүргэнэ. № 64-дэхи гэр-
тэ хэгдэхэ заһабарилгын хүдэлмэ-
ри 50 процент дүүргэгдэл байха
юм. Тэрээшлэн хүдэлмэришэдэй
ажаһуудалай хоер дахар гэр түр-
гэн темпээр заһабарилгажа бай-
на.

Заһабарилгын хүдэлмэри дээрэ
модошо дархашуул Шапкин, Алек-
сеев, Липчинский, Рычков, Екате-
риничев гэгшэд үдэрэйнгөө норма-
нуудые 164 процент дүүргэжэ, тү-
рүшүүлэй нэрээргэгдэ хүртэбэд.
Тус коллектив үнгэрэгшэ январь
ба февраль һарануудайнгаа даалга-
баринуудые 176 процент дүүргээн
байна.

С. Черненко.

Шэнэ рекорд туйлаба

1935 он, Тэрэ жэлдэ советскэ
завдто бүтээгдэһэн хүсэ—ехэтэ
СУ № 205—91 гэжэ пассажирска
локомотивые Улан-Удын депогой
суутэ машинистнууд нүхэд Семен
Дмитриевич Асеев, Дмитрий Ни-
колаевич Ягодин хоер жолоодо-
хоор тушажа абанан байгаа.

Эхэ орон соогоо алдар суутай
болоһон паровозно машинистнууд
нүхэд Лунич ба Папавинай түрүү
методые өөһэднүүгөө үдэр бүрин
ажал хүдэлмэри дээрэ хэрэглэн,
Асеев Ягодин хоер даалгагдажа
үгтэһэн машинаа нодонэйнгөө сэр-
сэгэй мэтэ гамнан, тэрэнэйнгээ
бүхы хүсэ шадалые бүримүһэн
ашаглан хэрэглэдэг байһан юм.

1947 онһоо 1949 оной мартын
8 хүрэтэр эдэнэрэй жолоодолог ло-
комотив аяар 1 миллион 500 мян-
ган километртэ капитална заһа-
барилгагүйгөөр ябуулаа. Энэ хадаа
үзэгдөө дуулаагүй рекорд мүн.

Үшөө 1947 ондо, нүхэд Асеев ба
Ягодин гэгшэдэй өөрынгөө локо-
мотивые капитална заһабарилга-
гүйгөөр 1 миллион 300 мянган ки-
лометртэ ябуулаад байхадан ССР
Союзай зам харилсаанай Министр
тэдэнэрэй хүдэлмэриидэ үндэр сэг-
нэлтэ үгэжэ, халуунуар амаршал-
һан юм. Эдэнэр машинаа 1 миллион
500 мянган километртэ капитална
заһабарилгагүйгөөр жолоодоходда
гэжэ үгээ үгэһэн байха юм. Тийн
нүхэд Асеев болон Ягодин гэгшэд
хэлэһэн үгээ нэрэтэй түрэгтэй-
гөөр дүүргэбэ гээшэ.

Уялгага мартангүй байхадаа...

«...1949 ондо жэл хахадай нор-
мо агууехэ Октябрска револю-
циин һайндэр хүрэтэр дүүргэхэ гэдэн
уялга абанаб. Абана энэ уялгага
урда мэтэ нэрэтэй түрэтэйгөөр
дүүргэхэб гэжэ танин, тааналаар
дамжуулан республикынгаа бүхы
промышленностинхидые найдуул-
наб...» Ингэжэ промышленностин
ба транспортн стахановецуудай
болон хүтэлбэрлэхэ хүдэлмэрилгэ-
шэдэй республиканска зүблөндэ
хабаадалсахадаа Улан-Удын мяха-
консервын комбинадай сууга ста-
хановка Екатерина Павловна Пи-
ванова мэдүүлэ һэн.

Мүнөө нүхэр Пиванова абанан
уялгага хүндэтгэйгөөр дүүргэхэ тү-
лөө эсэхэ сусахые мэдэнгүйгөөр
ажалдажа байна. Энэ нүхэр өөһэд
хоорондын мурьсөөндэ эдэхитэй-
гээр оролсожо, ажаллайнгаа үдэрне,
нйлээд ниттаруулаад, үдэр бүрин-
гөө даалгабарине холодоо 200 про-
цент хүрэтэр дүүргэнэ.

Ив. Очиров.

Турбинын заһабарилга дээрэ

Баргажанай гидро-электростанци
(директорын нүхэр П. Арсентьев)
заһабарилгада дүүргэгдэбэ. Энэ
хадаа тус станциин хүдэлмэрилгэ-
шэдэй ехэһэн амжалта болоно. Тэ-
дэнэр угаа хүшэр хүндэ хүдэлмэри-
нүүдые богонихон саг соо бүтээгэ.

Турбины электро-гагналгада
оруулгын түлөө Усть-Баргажанай
гү, али МТС-эй мастерскойдо абаа-
шаха баатай болоһон байгаа. Гэбэ-
шы, станциин эрхим хүдэлмэри-
шэн нүхэр Титов модоор аварийна

Д. Гузынов.

ПАРТИЙН АЙКОМ ТООСОНО

(Сэлэнгын аймагай XVII партийна конференциһээ)

I. Аймагай шарай

Сэлэнгэ. Үргэн ехэ тала дайдагтай. барагдшаггүй ехэ баялигуудтай нотаг юм. Хаанта засагай үедэ каторга ба сүлээн газар байһан энэ нотаг советскэ засагай үедэ механизированн хүдөө ажажытай, үдэрһөө үдэртэ уржага байгаа промышленностьтай ба үндэр дээдэ культууратай аймаг болобо.

Тус аймагай ажахын гол һалбари — мал ажал тоо ба үйлдэрһингээ талаар жэлдэ жэлдэ урган хүгжэжэ байна. Мал ажалтай хүгжэлтэдэ муун туһалдаг гэбэл, аймагай территория дээрэ гүрэнэй үйлдэртэ маллай рассалник ба мал ажалтай талаар республиканска научно-туршалтын станица хэдэн олон жэлэй турша соо өөһэдүнгөө ажал хүдэлмэринг үнэтэй һайнаар ябуулжа байдаг. 30 гаран зоотехникууд ба 40 гаран ветеринарна хүдэлмэрилэгшэд мал ажалыг шэнэ өһөөр, зоотехническэ наукин туйлагтануудай үндэһэн дээрэ эрхилхэдэнь колхозчинүүдта туһалжа байдаг юм. Гадна, ажахын гол һалбари болохо мал ажал тухай аймагай бүхы партийна организациин талһаа, хамтагай түрүн партийн айкомой талһаа эсэхэ сүсашаггүйгөөр, үдэр бүрин анхарад табигдажа байдаг ушар нингын мал ажалыг хүгжөөхө шийдэхэ хүгжэл мүн болоно.

Мал ажалтай хажуугаар Сэлэнгын аймаг болбол тарья талха ургуулха ба гүрэндэ туһааха талаара республика доторчо мүн лэ ехэхэн һүвн эзэлнэ. Аймаг дотор аяар 3 аймачно-тракторна станцинуудай ажалла ябуулжа байһан ушар Сэлэнгын тарьялангай талаар ехэхэн аймаг гэжэ баримталан харуулна.

Бүгэт нотагай түхэл шараһың үндэһээр хубилба. 3 МТС-ын гүвчлэлч, 11 колхозууд электрэн галт-12 колхозууд телефонуно коммуторгай болохтой. Тингээд Тельманэй нэрэмжэтэ колхоз 2

электростанцигай, колхозно театрга, музейтэй, хүсэтэ радиозуелтай, телефонно коммуторгай, гостиница, хургуули, больницатай болоһон байна. Тельманэй нэрэмжэтэ колхоз шэнги колхозууд аймаг дотор ганса нэгэ бэшэ.

Аймаг дотор 37 хургуули ба 200 гаран багшанар хүдэлмэрилнэ. Аймагай территория дээрэ мүнөө хүдэлжэ байгаа 11 предприятинууд бии. Тэдэнэй гол шухалануудын тоолобо: Галуута-Нуурай шулуун үнүрһэнэй шахтанууд, паровозно депотой түмэр замай үзэл, Селендэ моторо-забарилгын завод, Улан-Удын шэлэй заводто түүхэй эд бэлдэхэ үгэдэг Загастайн сульфатна завод, Галуута-Нуурай загаһанай завод, промкомбинат, эдэ-хоолой зүйлнүүдэ үйлдэрһилдэг комбинат гэхэ мэтэшлэн.

Дээрэ хэлэгдэһэн дээрһээ өйлгого мэдэхэдэ, Сэлэнгэ болбол тон олон янзын ажахын ба культурын һалбаринуудыг дэлгэрүүлэн хүгжөөжэ байгаа аймаг болоно. Тинимэ олон янзын ажажытай байхандаа айнабагар габшагайгаар хүдэлмэрилхэ, шадмар бэрхээр энэ олон янзынга ажалыг хүтэлбэрлэхэ, ажахын энэ өрөө отанизм доторгоо гол асуудалнуудыг олохо, аймагайгаа экономикыг хүгжөөхэ талаар перспективнэ асуудалнуудыг олохо ба шийдэхэ байха шадлабар аймагай партийна ба советскэ организацинуудһаа эрилдэн байгаа. Аймагай партийна организаци болбол энэ эрилтэ ямаргаар дүүргэн байнэ? Эгээл ийм асуудалыг ВКП(б)-гэй айкомой хүдэлмэридэ сэглэлтэ үгэхэдэ конференциин делегатид табигдан байха юм. ВКП(б)-гэй айком болбол аймагай XV ба XVII партийна конференцинуудай хобоондоху үе соо хэһэн хүдэлмэрингөө түлөө тоосоһон байна.

хүсөөрөө шармайн орохо хэрэгтэй байһанин тоодоггүй байна. Манай аймаг герасимовска хүдэлмэний бии болоһон эхэ нотагынь мүн. Гэбэшье, луговодууд — герасимовскай дүй дүршэл тон удаанаар шуудалагдажа, нитэзлэгдэжэ ба үргэн хэмжээгээр нэбтэрүүлгэдэжэ байха юм. Манай аймагта зоветмэргэжэлтэд яһала олон бии. Тээд тэдэнэр тэжээлэй бата бэх ба тогууртай база байгуулын тула капитална хэмжээ-ябуулгануудыг зохиолгодо хабтадуулагданагуй. Тэжээлэй база тухай, мал ажалтай талаар энэ гол хэрэг тухай партийн айком ба аймгүйсэдком хэзээдэшье мартаха ёһогүй.

Герасимовска звенонууд олонхи колхозуудта байгуулагдаагүй, байгуулагдаһан нэгэннинь минн лэ нэрэ зүжэ байха юм. — гэжэ партийн айкомой хүдөө ажажын таһагыг даагша делегат Гылыков хэлэбэ. — Аймгүйсэдкомой хүдөө ажажын таһаг тэжээлэй база тухай асуудалыг хооһон хубхай хөөрлөдөнһөө сааша гарганагуй. Манай аймаг дотор малай тэжээлэй асуудалыг эрхилхэ агрономшыг байхагуй. Тоосоото үе соо малдаа дулаан ба һайн байра барһан нэгэ-шыг колхоз үгы, харин зарим колхозуудта (Ворошиловой нэрэмжэтэ, «Коммунизм») һайн-һайн байрануудыг һандаргажа ба нишэ-тиншэнэ үрижэ байдаг.

Делегатууд Бутаков (аймагай финансова таһаг), Кузьмин (Сэлэнгын МТС-эй директор) ба бусад гарьян ажалда хаа-хаанагуй зүб севообороды нэбтэрүүлхэ, зөвнөвой өһөөр ажаллаа эмхидхэлгы нэбтэрүүлхэ, уһалуурин һубагуудыг бариха шухала байһанда конференцидэ хабтадагшадтай анхарагыг хандуулба. Дээрэ дурсагдаша ажалнууд хадаа үндэр ба тогтууритай ургаса жэлээ жэлдэ туйлажа байха шухалын шухала нүхэ-сэнүүд мүн болоно.

Бидэнэр тракторнуудай хүдэлмэринг талаар мүнөө жэл табанжэлдэг түсэбтэ дүрбэн жэл соо дүргэхэмнэй, тингээд орооһоной валова суглуулалтын талаар табанжэлдэг түсэбтэ оройдоо 50 процент дүргэхэ байнабди. — гэжэ нүхэр Кузьмин хэлэбэ. — Манай эндэ гарьяна ургаса яахадаа нимэ бага гэшбэ? Энээнэй шалтаганинь гэхэдэ, агротехническэ хэмжээ-ябуулгануудай комплекс ба севооборот эбдэрнэ, полеводческэ бригадануудта саг үргэлжын составууд байнагуй. Тээд, агротехник ба тэрээнэй бөлүлжэ байгаа хүнүүд болбол эгээл тарьяна ургасыг дээшлүүлжэ шадха хүсэнтүдэй нэгэннинь мүн лэ. Энэ асуудалыг мартахагүй, үдэрһөө үдэртэ шийдхэжэ байха хэрэгтэй.

Манай эндэ бүхы активууд, пленуүүд ба конференцинууд дээрэ уһалуурин системэнүүд тухай ехэ гэшбээр хөөрлөдөн гарадаг болобшье, бодото ажал хүдэлмэрин энээн тушаа хэгдээдү байна. — гэжэ делегат Бутаков хэлэбэ. — Жэшээлхэдэ, 1946 ондо малтагдажа ба баригдажа эхилэн Тамчын

Конференциин олохон делегатууд үгэ хэлэхэдэ, кадрнуудай дунда хэгдэхэ хүдэлмэринэ ВКП(б)-гэй айкомой хамаг бүхы ажал-ябуулга дотор эгээн муу халаан гэшбэ гэжэ сэглэлтэ үгэһэн байгаа. Делегатууд Осипов, Раднаев, Ларионов, Халтанов, Аюшев, Буянтуев ба бусад кадрнуудыг шэлэн олохо, хубаарилан табиха ба хурган хүмүүжүүлхэ хэрэгтэ бии байһан дууунуудыг элирүүлэн зааба. Тэдэнэр барандаа энээнэй урда тээ ВКП(б)-гэй айкомой кадрнуудыг эрхилжэ секретарь байһан аад, мүнөө тушаалаа гаргагдаһан Шарпапов гэшбэ, кадрнуудыг хубаарилан табихада гол түлэб танил талаа харарад, нэгэ газарта ажаллаа унагаһан хүдэлмэрилгэшдыг ондоо газарта абаашаад, урдынхиһаа дууруугуй тушаалда табидаг зантай байһан юм гэжэ тэмдэглэбэ.

Нүхэд Раднаев, Ларионов болон Буянтуев гэшбэд багшанарай кадрнуудыг шэлэн олохо ба хубаарилан табиха хэрэгтэ байһан дууунуудыг заажа хэлэбэ. Унгэрэгшэ намар Ноехоной НСШ яһала һайн бэлдхэлтэй багшанараар хэсэлдүүлэн табигдаһан байбашье, нүхэр Шарпапов тэдэнэй зарим нэгые гэдэргэн дуудажа асараад, тэдэнэй орондо багшала оройдоошыг шадхагуй хүнүүдэ мүн лэ танил талаа хаража эльгэһэн байха

газар уһалуурин һубаг мүнөө бодотор дүүрээдүй. Тингээд энээнине дүүргэхэ хүсэ шадла ба зөөри хүрэдэггүй юм һаань, манай орон дотор бэлтхүлгэдэһэн томо-томоууд барилгануудһаа жэшэе абажа, тэрэ һубаг малталгыг бүгдээрэ ажал барилга болгожо болохогүй байна гэшбэ гү? Минин һанахада, уһалуурин һубагуудгүйгөөр ган гасууртай амжалтатой тэмсэл ябуулжа, тогтууритай ургаса туйлажа шаддагшадгүй байһанин айком ойлгохо ёһотой гэжэ һанаһа.

Нотагай ажайлэдбэринг хүгжэлтын перспективнэ асуудалнууд тухай партийн айкомой секретарь, делегат Зенин өөрингөө үгэ дотор хэлэбэ.

1945—1946 онуудай үедэ аймагай промкомбинат болбол тэргэ, шарга, дугаа гэхэ мэтые бүтээжэ гаргадаг, «Боевик» гэжэ олзоборилгын артель бэхын порошок гаргадаг, известко гарладаг, эдэ-хоолой зүйл гаргадаг комбинат жэмэсээр архи, варенье хэдэг байһан юм. Тингээд мүнөө болоходо тэдэ предприятинууд энэ ажаллаа орхижорхинон шахуу болохтой. Мүнөө хада эдэ зүйлнүүдэ бүтээн гаргалгыг дахин дэргэхэ, тэдэнэй ассортментыг үргэдхэхэ шухала байна. Республика дотор гансанхин лэ Сэлэнгын аймагай территория дээрэ шасарганаа ехээр ургадаг байна. Тингээд тэрэнинэ элдэб наймаашан хоожоохон баяжаһынга тулада али болохоор хэрэглэдэг байна гэшбэ. Тинимээ шасарганаа гүрэнэй талаһаа сахин хингададаг боложо, арад зондо хэрэгтэй үнэтэ эдэ-хоолыг тэрэнинэ бүтээн гаргадаг болохо хэрэгтэй.

Айкомой хүтэлбэрин зарим нэгэн буруу арга методууд тухай өөһэдүнгөө үгэнүүд дотор делегатууд Титов, Буянтуев, Гылыков, Захарченко ба бусад тэмдэглэһэн байна.

Тэдэнэр, тусгаарлал, партийн айкомой хүтэлбэрин методтэ нимэнтүд дутагдалнуудыг зааһан байна.

Айкомой инструкторнууд ба пропагандистнууд, — гэжэ нүхэр Гылыков хэлэбэ, — ехэнхи сагаа аймагай центртэ байжа үнгэргэдэг. Хүдөө гарахадаа олонхидо тон яаралтай, оперативна даалбаринуудыг абажа гарадаг. Манай эндэ юрэдөө, айкомой, аймгүйсэдкомой ба тэрээнэй таһагуудай нилээд олон хүдэлмэрилгэдэ сомон ба колхозуудар «оодороон» дундаа ябаад гарашаа дуратай байдаг.

Үсөөн үгөөр хэлэхэ болоо һаа, ажахын органуудай түлөө, тэдэнэй хэхэ юумыг хэдэг байхаа боллитгы, колхоз ба МТС-үүд дээгүүр ябууд ороод гарадаг зангаа орхитгы, колхозууд, МТС ба предприятинуудай ажал хэрэгыг тэсэм гэжэ ба гүнзэггээр шалган үзэжэ, үндэһэн, перспективнэ асуудалнуудыг бодомжотой һайнаар шийдхэжэ байдаг болотгы гэжэ айкомой шэнэ составта делегатууд захяа үгэһэн байна.

4. Кадрнууд тухай

Мүн тэрэнэй зүбшөөлтэйгөөр Юрөөгэй эхин хургуулида багша боложо ветфельдшэр (!?) Доржиев гэшбэ табигдаһан байгаа. Малай эмшэн байһан аад, педагогикыг хургуулин үхнүүдтэ яажа хүсэд зүбөөр дамжуула бэлэй? Эдэ бэххэдөө хургуулидай хуралсал ба зан абаридта муугаар нүлөөлжэ байһанин мэдэжэ бээ.

Нүхэд Халтанов ба Осипов гэшбэд колхозно кадрнууд ехэ олоороо һэлгэдлэн гэжэ тэмдэглэбэ. Эдэ хүдэлмэрилгэшдэй ходо һэлгэдэжэ байдаг ушар хүдөө ажажыг хүгжөөн дэбжээхэ хэрэгтэ мууса нүлөөлнэ.

Конференциин хүдэлмэрин һүүлдэ ВКП(б)-гэй Областной комитетэй секретарь нүхэр Кучеров В. М. дэлгэрэнгыгээр үгэ хэлэбэ. Нүхэр Кучеров болбол айкомой хүдэлмэрилгэдэ элирүүлгэдэһэн дуугу дунда-нуудыг усахлаха тушаа тодорхой заабаринуудыг үгэбэ.

Конференциин һүүлээр айкомой шэнэ составтай нэгдэхин пленум болобо. Тэрэ пленум дээрэ ВКП(б)-гэй айкомой нэгдэхин секретаряар нүхэр Будаев К. В., секретарьнуудаар нүхэд Зенин К. В. ба Архнчеев Ф. Е. гэшбэд хунгагдаба. Мүн тэрэшлэн айкомой таһагуудай даагшад ба аймагай газетин редактор баталагдаһан байна.

Ленинэй орденто Улан-Удын паровозо-вагонно заводо котельня пехын А. Рудый хүдэлмэрилгэдэг стахановска бригада 1948 ондо үйлдэрһингөө түсэбтэ иропент дүүрхэ. ЗУРАГ ДЭЭРЭ: тус пехын ахалагша тех нолот В. Григоритин (баруун гарһаа), хар А. Рудыев «СО» серийн паровозоы котла хайман гэжэ хабаргахда тухай бари үгэжэ байна. М. Минеевой фото.

Залуушуул, алдарт хүдэлмэришэ ангиин зэргэдэ жагсагты!

Залуушуул, ФЗО-гэй хургуулинуудта орогты!

Арадай ажахын бүхы һалбаринуудта мэргэжэл ехэтэй кадрнуудыг бэлдэхэдэ гүрэнэй ажалай резервнүүдэй хургуулинууд болбол дайнай хүлээр станица табанжэлэй дүрбэдхэн жэлэй түсэбтэ амжалтатыйгаар дүүргэлдэ ехэхэн үгэ дүүргэхэ байна. Мүнөө манай республика соо, гэрэшлэн бүхы орон соомнай металлургическа ба шулуу нүүрһэнэй промышленностин ФЗО-гэй хургуулинуудта залуушуулы таталга үнэгэрдэжэ байна. Тус хургуулинуудта һайн бэстэй 17—19 наһатай хүбүүд абтаха юм. Тэдэнэр барандаа гүрэнэй тэдхэмжээр эрдэм ба мэргэжэлдэ хургагдаха байна.

Тинхэдэ хургад хэһэн хүдэлмэрингөө хүлгыг абажа байха байна. Металлургическа промышленността хэрэгтэй болохо хүдэлмэришэды-мэргэжэлтэды бэлдэхын түлөө Городок городто № 16 ФЗО-гэй хургуули нэгдэбэ. Мүн Галуута-Нуурай шахтануудай дэргэдэ № 17 ФЗО-гэй хургуули нэгдэнхэй. Тус хургуулинуудай дэргэдэ клубууд, улаан буланууд,

хуралсалгай база, олон тооной нотаг библиотеканууд бии. № 17 ФЗО-гэй хургуулида энээнэй урда тээ хураһан хурагшын программаа һайнаар дүүргэжэ гараад, магтаалтай һайнаар хүдэлмэрилжэ байна. Тэдэнэрэй олохын стахановцууд болонхой. Тэдэ хуража, мошоо дархашуулы мэргэжэл олоһон нүхэд Ардуев Ардонов болон бусад мүнөө һар бүри 1700 түхэрэг хүрэтэр салһа абана. Тинхэдэ прохочдигууд болоһон нүхэд Калашников, Кушнарев, Селинчук ба бусад 1000—1100 түхэрэг салһн хүлгэ олонод.

Нүхэд залуушуул! Алдарт гонягууд ба шахтернууд болбол шулуу нүүрһэнэй ба металлургическа промышленността мэргэжэлтэ хүдэлмэришэды бэлдэхэдэ ФЗО-гэй хургуулинуудта орогты гэжэ таанарыг урялална.

Ажалай резервнүүдэй Министртервин БМАССР-гэхи республиканска Управлениин начальнигыг оролгошо.

Эрхим шахтёр болохоб

Галуута-Нуурай шахтануудай рудоуправлениин дэргэдэ нэгдэһэн ФЗО-гэй хургуулида би Бичурын аймагта ерээб. Мүн бусадшыг аймагта ба городуудһаа олон тооной хүбүүд ерээ. Бидэнэр ехэ һайнаар хүлгэн абаба. Шэнэ аад, нэгэ янзын хубсаһануудыг үгөө. һайнаар эдэлүүлнэ. Гое һайханаар шэмгэдэһэн общежитидэ байһабди. Хургуулидаманай зангуй эхилээр хэдхэн үдэр үнгэрэбэ. Эдэ үдэрнүүдтэ бидэнэр өөһэд хоорондоо һайса танилсаад, хани нүхэд болообди. Сүлөөтэй сагаа културнаар үнгэргэнэбди.

Урайһаханай элдэб кружогууд бии болгодохо юм. Тинимээ дууражи, танцевалжа хураха дүүрэг аргатай болоһонди. Би ВЛКСМ-эй гэшүүн байһан туладаа, гансахан лэ «отлично» гэһэн сэглэлтэ гэрээ хургуулаа дүүргэжэ, эрхим шахтернуудай нэгэн болохо гэжэ мэдүүлнэб.

Федор ДУЛЬСКИЙ.

Мини жэшээгээр хурагты

Би ажалай резервин хургуулида соходоо, 4 жэлэй түсэб дүүргэжэ гэжэ уялга абаһан байгаа. Тини, энэ уялга нэрэтэй солотгойроо дүүргэбэ. Мүнөө һара бүри 800—1000 түхэрэг хүрэтэр салһн хүлгэ абана. ВЛКСМ-эй XI съездын хүндэлэлдэ комсомолой гэшүүн болооб. Үйлдэбэри дээрэ улам ехэ амжалтануудыг туйлажы оролдохо байна.

Михаил Красиков, ФЗО-гэй хургуулинуудта олоороо орохынь республикын залуушуулы урялална.

2. Тоосоото элдхэл соо юун тухай хэлэгдэб?

ВКП(б)-гэй айкомой нэгдэхин секретарь нүхэр Будаев П. Б. болбол Ленин — Сталиной партийн хүтэлбэри дор советскэ хүнүүдэй пэн зоригто ажалай ашаар манай үргэн ехэ Энэ оройной арадай ажахын ба культурын хүсэн түгэсөө хүгжэн дэбжэжэ байһанай тухай хэлэбэ.

Аймагай ажалшад, — гэжэ нүхэр Будаев хэлэбэ, — манай оройной бүхы ажалшадтай гар гарһаа барилсалн абажа, энэ тоосоото үе соо манай партийн Центральна Комитетэй февральска Пленумэй тогтоолоо табигдаһан түүхэтэ зорилгонуудыг дүүргэхын тулада унаһан малтайгаа абангүйгөөр хүдэлмэрилһэн байна.

Манай ажахын гол һалбари — мал ажал байха юм. Тинимээ тоосоото үе соо аймагай партийна организациин урда ямар гол зорилго байгаа гэжэдэ. Бурят-Монголыг оройн жэлнүүдэй турша соо хүгжэнги, ехэ ашаг шэмэтэй мал ажалтай республика болгохо гэдэн ВКП(б)-гэй ЦК-гэй заабарине тон богони болзор соо бэлтхүлжын тулада мал ажалыг бүхы хэмжээгээр хүгжөөхэ ба тэрээнэй ашаг шэмыг дээшлүүлхын түлөө ажаллаха ёһотой байһабди.

Аймагай партийна организациин бүхылөө тоосоото үе соо энэ зорилгыг амараар шийдхэн байна? Мүнөө б'йгаа адуу малай тоо толгойго 1946 оной январин 1-тэй гэхэ гү, али шэнэ табанжэлэй түсэб өхилһэнтэй асуулобо, 21,470 толгойгоор олон боложо үдэһэн байха юм. Зарим колхозууд адуу малайга тоо толгойн талаар дайнай урда тээхи хэмжээндэ хүрэд, тэрэнинэ дабажа гараба. Малай һубайһа ябадал үсөөрнэ. Эхэ мал олон болоно. Малай ашаг шэмэ дээшлэжэ, үйлдэрһын һайжаржа байна. Гэбэшье, адуу мори Усхэбэрилхэ ажал мал ажалтай хүгжэлтын юрэнхы темпһээ гээгдэжэ ябана.

3. Алад холо хараха. Хүтэлбэрингөө арга методуудыг хайжаруула

Ажахын ябууд хэрэгүүдыг шийдэхэдэ партийн айком болбол буруу түргэнэр бүтээдэг байһанаа харуулан болобшье, ажажыгаа хүгжөөхэ перспективнэ асуудалнуудыг эрхилдэггүй, үдэр бүрингөө ажалда дашуураад, сезонһоо сезон хүрэтэр, кампаниһаа кампани хүрэтэр саг үнгэрөөд байжа байдаг. Эгээл нимэрхүүгээр, нимэ һанамжануудыг нилээд олон делегатууд хэлэһэн байха юм.

„БҮРЯТ-МОНГОЛЫ ҮНЭН“ 2. 1949 оной мартын 26.

— Мүнөө байгаашада орходоо бүри ехэ амжалтануудыг туйлаха аргатай байгаа гүбди? — гэжэ элдхэлхэ асуудал табина. — Хэрбээ мал ажалыг ёһотой һайнаар, энэ ажалыг гүнзэггээр мэдэжэ байжа эрхилдэ юм һаа, бидэнэр бүри һайн амжалтануудыг туйлаха аргатай байгаабди. Малаа абтаха ашаг шэмэ бага байха юм: жэл соо нэгэ һаамхай үнэһнээ дунда жэшээгээр оройдоо 570 литр һаадаг, хонин бүриһөө 1,5 килограмм нооно хайшалдаг байнабди. Тэжээлэй бата бэх база байгуулаха проблемыг шийдэхэ шаддаггүйбди. Жэл бүридэ хэрэгтэй болохо үбнэ тэжээлэйнгээ оройдоо 30—40 процентынь бэлдэдэгбди.

Шубуу, туулай ба зүгы Усхэбэрилхэ, огород тариха гэхэ мэтгын олон янзын ажахы аймаг доторомнай эрхилгэдэнгүй. Тэрээн дээрһээ болохо бидэнэр үндэг, овошч ба хартаабхын орондо жэлһээ жэлдэ адуу малаа тушаадаг байнабди. Зарим колхозуудта севооборот хазагариуулагдадаг, зөвнөвой өһөөр ажаллаа эмхидхэхэ хэрэг ба агротехническэ тооглодоггүй. Зарим ушарнуудта аймаг доторхи агротех-мэргэжэлтэд бурвчгаар хэрэглэдэг ушар бии. Тэрээн дээрһээ боложо, манай полинууд дээрхи ургаса мүнөө бодотор тогтууритай, нэгэ жэгдэ боложо шадгагүй, сагай уларилһаа боложо һайн муу тээшээ хубилжа байдаг.

Саашан элдхэлхэ болбол промышленна предприятинуудтахи хэрэгүүд тухай, партийно-эмхидхэлэй ба партийно-политическэ хүдэлмэрин тухай хэлэбэ. Тингээд үнэн сэхэ уруунь хэлэхэдэ, хоер часайнгаа элдхэлт дотор нүхэр Будаев энэ шухала асуудалнуудыг гүнзэггэ шэнжэлэлгүйгөөр, минн лэ хооһон тоо мэдээнүүдыг дурсажа, халирхайгаар харуулан байгаа.

— Манай аймаг дотор малай тоо толгойн ба тэжээлэй базын хоорондо таарахагүй ябадал бчи болоһоор уни болохтой. Юуб гэбэл, малай олон аад, үбнэ тэжээлнэй жэл бүри дутажа байдаг, — гэжэ конференциин делегат, Сэлэнгын госплемрассаднигай директор нүхэр Титов хэлэбэ. — Энээнэй тухай аймагай хүтэлбэрилгэшд яһала һайнаар мэдэжэ байна. Гэбэшье, үбнэ гэжээл дутажа, үлсэхэлэн болохо гэхэ мэтгын аюул манай мал ажалда энээнһээ хойшоодо хэзээдэшье тохолодохгүйнь тулада, тэжээлэй базыг байгуулын хойноһоо бии

„АЛТАН ЗЭБЭ“ ГЭЖЭ НОМ ТУШАА

„УЛААН ЭРХИРЭГ“ КОЛХОЗОЙ КОЛХОЗНИГУУД—УНШАГШАД ЮУ ХЭЛЭНЭБ

☆☆

☆☆☆

☆☆

Колхозно таряашадай патриотизм харуулан ном

Энэ ороноо хамгаалгын Агуу хэргэ Удэе Саратовска областин Ферапонт Головатый өөрийнөө зөөрөө самолет үргэжээ, Советскэ Армидаа бэлэн нангин байхан үүсхэл мадон дотор үргэнөөр дэлгэрээ. Энэ үүсхэлынь мүн Бурят-Монголой ажалшад халуунаар дэмжээ, алтан зэбэнүүд фронт эр ябуулжа байганын бидэнд эрхэжээ. Униэй уранзохоолшо, ЦСР-эй Верховно Советэй депут Хоца Намсараев советскэ хүнэй энэ байхан патриотическа номы «Алтан зэбэ» гэжэ долоо соогоо үнэн зүбөөр ба уран зохиол харуулан байна.

Советскэ номуудыг тараан нэбтэрүүлгэ хара сонсохо тухай өөрийнөө тогтоол соо ВКП(б)-гэй Обкомой найшаан дурдаханай өшөөр, Бурят-Монголой советскэ уранзохоолшоодой Союз болбол СССР-эй Верховно Советэй депутат, уранзохоолшо Хоца Намсараевай «Алтан зэбэ» гэжэ зохоолоор уншагшад конференцие Заиграйн аймагай «Улаан Эрхирэг» колхоздо наяхан үнгэргэбэ. Тус конференцидэ 250 колхознигууд хабаадаа.

Советскэ номуудыг тараан нэбтэрүүлгэ хара сонсохо тухай өөрийнөө тогтоол соо ВКП(б)-гэй Обкомой найшаан дурдаханай өшөөр, Бурят-Монголой советскэ уранзохоолшоодой Союз болбол СССР-эй Верховно Советэй депутат, уранзохоолшо Хоца Намсараевай «Алтан зэбэ» гэжэ зохоолоор уншагшад конференцие Заиграйн аймагай «Улаан Эрхирэг» колхоздо наяхан үнгэргэбэ. Тус конференцидэ 250 колхознигууд хабаадаа.

Конференцидэ урда тээ хэдэн арбаад колхознигууд энэ номы уншан, мүн колхозой радиогоор уншагдахан байгаа.

Бурят-Монголой советскэ уранзохоолшоодой союзай Правленин харуулгалта секретарь нүхэр Ц. Дамдинжапов тус конференцие нээжэ, советскэ номуудай хүмүүжүүлхэ удхашанар тухай үгэ хэлэбэ. БМАССР-эй ЦСР-гэй Правленин түрүүлэгшэ нүхэр Цэдэн Галсанов уранзохоолшо Хоца Намсараевай творчество тухай дэлгэрэнги элидхэл хээ.

Уранзохоолшо-оршуулагша Б. Санжин «Алтан зэбэ» сооһоо отрывок, драматург Н. Балдан, поэдүүд Д. Мадасон, Ш. Нимбуев, колхознигууд Ж. Дылыков, Д. Батанова гэгшэд нүхэр Хоца Намсараевай шүлэгүүдые уншаба.

Нүүдээрнэ колхознигууд—уншагшад хойно хойноо бодожо, «Алтан зэбэ» тухай өөздүнгөө нанамжануудые хэлэбэ. Үгэ хэлэгшэд болбол тус зохоолдо үндэр сэгнэлтэ үгэхэ зуураа, колхознигуудай үнэн бодото байдалые, тэдэнэрэй дүлэтэ патриотизмые айхабтар үнэн зүбөөр, уран бэрхээр харуулан энэ номой угаа ехэ хүмүүжүүлхэ удхашанартай байхан тухай хэлэбэд.

Конференцидэ байсалхан москвоискэ композитор нүхэр С. Н. Рязов өөрийнгөө зохоон «Мэдэгмааша» гэжэ оперо сооһоо хэдэн отрывогуудые рояль дээрэ наадаба.

Тус конференци тухай материалнууд манай газетын энэ хуудан дээрэ толилогдоб.

Бааранхай—советскэ патриот

(Колхозой эхин парторганизациин секретарь Цыден-Еши Дондоковой үгшөө)

Бурят-Монголой униэй уранзохоолшо Хоца Намсараев хадаа «Алтан зэбэ» гэжэ ном соогоо дайнай усын колхозой байдалые үнэн зүбөөр ба һонирхолтойгоор харуулаа гэжэ хананаб. Колхозой хүнүүд—Бааранхай, тэрэнэй хүгшэн Ша-туухан, фронтовигой хүбүүд Дондок ба Цэбэг, тэдэнэрэй эхэ—Долгор, парторг Тэхэ Булатов, колхозой түрүүлэгшэ Даши Базаров гэгшэдэй образүүд үнэн бодото байдалаа абтахан байна. Манайшые колхоз дотор эгээл эдээн шэнги хүнүүд заханаа бии гэгшээ.

Повестин гол герой Бааранхай хадаа хаанта усын хашаланта байдалые бээрээ үзэжэ, баяд ноедой барлаг боложо ябаһанаа советскэ засаг тогтоходозол жаргалта байдалай харгыда ороһон хүн. Урданай харанхы байдалда орходоо мүнөөнэй байдалай хэды шэнээн харуул байхан ба зол жаргалтай байшы мэдэнэ. Тинимээ Бааранхай хэды үндэр наһатай үбгэн болобошые, дайнай бэрхэтэй гэлнүүдтэ колхозой ажал хүдэлмэридэ ябажа, дайсание түргэн дараха хэрэгтэ шадаха зэргээрэ хабаадалсана. Гална өөрийнгөө зөөрөөр самолет бүтээгэжэ, Советскэ Армида үгэнэ. Энэнь хадаа советскэ Эхэ орондоо тон ехэ дуратай байшынь, марксизм - ленинизмын агуу ехэ идеянуудтэ үнэн сэхэ байшынь харуула гэгшээ. Гадна, манай колхознигуудай баян шадалтай болоһонинь «Алтан зэбэ» гэжэ ном соо харагдана. Жэшэнь, Бааранхайтание, Раднатание, бэшше колхознигуудые харахад барандаа баян шадалтай колхознигууд мүн болоно.

Энэ ном соо үбгэн Бааранхайга гадна арбаад наһатай бишыхан Дондок хүбүүн харагдана. Энэ хурагша хадаа колхоз дээрээ бадал найшаалтай хүдэлмэри хэхээ гадна зоной дунда агитационно хүдэлмэри ябуулаа, үзэг бэшг мэдэхэгүй Бааранхайда газетэ уншажа үгэнэ. Энэ хэрэгын манай үхибүүдтэ, хургуулин хурагшадта үлгэр жэшээ боложо үгэхэ ёһотой.

«Алтан зэбэ» повестине манай колхознигууд, хурагшад һонирхожо уншана. Энэ ном бидэнэй болбосо-рол ба хүмүүжэлдэ ехэхэн удхашанартай гэгшээ.

Манай колхознигуудые ба тэдэнэй ажал хүдэлмэри үнэн зүбөөр ба уран найшаанар харуулан «Алтан зэбэ» мэтгын номуудые Бурят-Монголой уранзохоолшод үшөө олоор бэшэжэ гаргаха бээ гэжэ хүлээнэбди.

Гадна, манай залуушуулай бурят-монгол хэлэн дээрэ уншаха номууд ехэ хомор байна. Илангаа дуунууд хомор. Дуунай текст хаага гарабашые, дуулаха аялгань, нотонь үгы байдаг. Залуушуул хайшан гэжэ дуулахаа мэдэлдэггүй. Тинимээ Бурят-Монголой поэдүүд, композиторнууд зохино дуунуудые нототойн хамта олоор хэблэжэ гаргаха бээ гэжэ мүн найданаб.

Советскэ номуудта үнэн зүрхэнһөө дурлая

(БМАССР-эй ЦСР-гэй Правленин харуулгалта секретарь Ц. Дамдинжаповай үгшөө)

Советскэ номууд болбол манай орондо коммунизмын бүрин дүрэнээр илахын түлөө тэмсэлдэ зорюулагдан, манай партиин, манай арадай гайхамшата хүсэтэй духовно зэбсэгын ба баялыгын мүн. Советскэ ном болбол арад нийтэе коммунистическээр хүмүүжүүлхэ хэрэгтэ асари ехэ үүргэ дүргэнэ. Манай орон соо, тэрэнэй манай Бурят-Монгол республика дотор үй түмэн номууд хэблэгдэн гаргагдажа, арад нийтын дунда тараагдахан байна. Манай орондой ажалшад болбол советскэ номдо үнэн зүрхэнһөө дурлая, үргэлжэ уншан һонирхолдог байха юм. Советскэ ном болбол советскэ хүнэй хани нүхэрны, тэрэнэй зүблэгшэнь, тулалашань, хүмүүжүүлэгшэнь мүн.

Иимээ ВКП(б)-гэй Обкомой бюро болбол советскэ номуудые тараан нэбтэрүүлгын нэгэ харые сонсоһон байгаа. Энэ хара хадаа

1949 оной мартын 1-дэ апрелин 1 хүртэр ябуулагдаха байна. Энэ хара хадаа арад түмэнэй дунда советскэ номуудые үргэнөөр тараан нэбтэрүүлхэ гэгэн зорилго табина. Мүнөөдэр «Улаан Эрхирэг» колхозой колхознигууд—уншагшад болбол бурят-монголой советскэ уран зохоолые эмхидхэн байгуулагша, республикын алдарта уранзохоолшо, СССР-эй Верховно Советэй депутат нүхэр Хоца Намсараевай «Алтан зэбэ» гэжэ номые зүбшэн хэлсэхэ байна.

Уншагшадтай энэ конференци болбол советскэ номуудые үргэн олон уншагшадтай дунда тараан дэлгэрүүлхэ ябалдалда айхабтар ехэ үүргэ дүргэлхэ ёһотой. Советскэ номуудта үнэн зүрхэнһөө дурлая, тэдэнэе сар үргэлжэ уншажа байха гэжэ манай бүхэ уншагшадтай нангин зорилго болоно. Советскэ номуудые нэбтэрүүлэн дэлгэрүүлхэ энэ харые түгэс амжалтаттайгаар дүүргэе!

Ном—бидэнэй хани нүхэр

(Политич Заиграйн айкмой секретарь Р. Сафроновой үгшөө)

ВКП(б)-гэй Обкомой тогтоолоор мүнөө уншагшадтай энэ конференци үнгэргэгдэжэ байна. Энэ хадаа тон найшаалтай хэрэг мүн. Манай советскэ уранзохоолшод арад зоной ажабайдалые үнэн зүбөөр харуулжа бэшдэг байна. Тэдэнэр зохоол бэшэжэ хэблээд үнгэрдэг бэшэ, харин тэрэнээ арад зоной дунда нэбтэрүүлдэг ба тэрэнэйнгээ хайн муу талынь арад зоһоо дуулажа, хургаал абадаг байна. Энэ хадаа советскэ уранзохоолшод гол шэнжэ шанарын мүн.

«Алтан зэбэ» гэжэ повесть Хоца Намсараевай нүүлэй усын эрхим зохоолнуудай нэгэн болоно. Уранзохоолшо хадаа энэ повесть соогоо дайсаные түргэн дараха хэрэгтэ советскэ хүнүүдэй бүхэ хүсэ шадалаа элсүүлшын харуулаа. Бааранхай ба «Үнэн» колхозой хидой патриотическа үүсхэлынь манай большевистскэ партиин хүтэлбэри дор хүмүүжээн советскэ хүнүүдэй дундааа гараһан үүсхэл мүн. Колхозой эрхим хүдэлмэришэ хүнүүдэй сэрэгтэ ошоһон бэрхэтэй үедэ хэды

хүндэ үшэр байбашы хаань, колхозой парткомой секретарь Тэхэ Булатов, правленин түрүүлэгшэ Даши Базаров гэгшэдэй шадмар хүтэлбэри дор «Үнэн» колхозой хид шэн зоригтойгоор ажаллана. Дала гараһан Бааранхай үбгэнһөө эхи-лээд, тон бишыхан Цэбэг хүртээрөө барандаа колхозой ажалда бии шадалаара, тулалжа, илалтые ойртуулалсаһанин элитэ.

Энэ ном хадаа бидэниие ажал хүдэлмэридэ, адуу малаа олошо-руулаха ба ашаг шэмынь дээшлүүлхэ, элбэг баян ургаса хуряаха ябалдалда урлална, манда үлгэр жэшээ харуулаа.

«Ном гэгшэ бидэнэй хани нүхэр юм. Тинимээ бидэнэр арад зоной дунда советскэ номуудые олоор тарааха, тэдэниие сар үргэлжэ уншадаг байха ёһотойбди. Манай колхознигуудай культурна хэмжээ улам дээшэлжэ, ном уншаха эрилтэ хэзээ улам ургана. Тинимээ колхоздоо эрхим хайн библиотеке бии болгохоһоо гадна, колхозник бүхэн өөрын библиотекэтэй байха ёһотой.

Ажабайдалаа харанабди

(Колхозой түрүүлэгшэ Д. Санжиевай үгшөө)

«Алтан зэбэ» автор, манай эрхэндэ уранзохоолшо нүхэр Намсараев бидэнэй ажабайдалы, манал бодолые, хүсэл эрхэные гайхалтай найнаар мэдэ-байна. Эгээ нимэ дээрээ би бидото байдалые айхабтар зүбөөр харуулан, сэдхэл хэлэмэ хүсэтэй, тон ехэ хүмүүжүүлхэ удхашанартай зохоол бэрхэтэй байна.

Юрэ ном тухай хэдэн үгэ хэлэжэ хэрэгтэй байна. Ном гэгшэ хүндэ хулаа хургаал үгэдэг, хүмүүжүүлдэг, ухаан бодолые гүнзгүрүүлдэг, хүниие культурна болгодог байна. Теэд, үнэн сэхэ руун хэлэхэдэ, манайхид ном, газетэ тон багаар уншанабди. Энэ хадаа тэсэхгүй муу хэрэг гэгшээ. Манай партиина ба комсомольскэ организациинуд колхознигуудаа номдо, газетэдэ дурлуулха, тэдэнэй дунда газетэ ном тарааха талаар эгээ энэ үдэр-һөө эхилэн ехэхэн хүдэлмэри сар үргэлжэ ябуулха уялгатай, Үзэг бэшг мэдэхэгүй үбгэд хүгшэдтэ һонин һонин номуудые, газетын һонинуудые уншажа үгэхэ ябадалые эмхидхэхэ хэрэгтэй. Хэрбээ манай хүнүүдэй номой амтынь танияд, аша туһынь мэдээд, тэрэндэ үнэн зүрхэниөө дуралаад байбалын номууд хадаа эндэ тэндэ дараатай хэбтэхэ бэшэ, харин гарһаа гар дамжажа, бэдэрүүһэндэ орожо байхань лабтай.

Номые туд тудтаа уншаад, хүлээрнэ сугларжа, тэрэнээ зүбшэн хэлсэхэ гэгшээ тон һонин ба ехэ удхашанартай байха гэжэ бидэндэ энэ үнэргэгдэжэ байгаа конференци харуулба. Тинимээ нимэ конференцинүүдые энэһөө хойшоодошые үнгэргэжэ байха хэрэгтэй байна.

«Алтан зэбэ» соо бидэнэр өөһөнөө дайнай үедэхи ажабайдалы тоодор харанабди. Дайнай хэлээгүй хүндэ хүндэ үдэр-һөө баянандманай эрхон, нолд-най харагдана. Тэрэ угаа ехэ бэрхэтэй үдэрнүүдтэ бидэнэр—соһоо хүнүүд Эхэ ороноо аршалал-тай, харата дайсаные даралсаха н гансахан лэ хүсэл эрмэлзэл-дээр, шэн хатуу зоригтойгоор алажа байгаабди, илалтын түлөө эрхэные гамнаагүйбди. Манайшые ман Эрхирэг» колхозойхид 260 хан түхэрһөөр истребитель бүтээжэ, тэрэн «Алтан зэбэ» фронт эльгэгэгдэ һэн. Мүн Хоца колоннодо 150 мянган ту-нгуу оруулаа. Гадна, оборонны 6 мянган пүүд хартаабха, энэ хэмжээнэй мяха, тоһо, шаха хулар гэхэ мэтые оруу-лаха 700 мянган түхэрһэй урһа-жа абһан байнабди. Би өөрын хубини нөөсөөһөө самолет бу-тээлэ 102 мянга, танкова колон-но 10 мянган түхэрһэй оруулаб. Агууехэ Сталинай баясханан-д үргэбди.

Энэ баримтанууд хадаа манай дотор, мүн Бурят-Монголдо Бааранхай, Дондок мэтэ пар-туудай олон байганын нэгэ гэр-гэһээ.

«Алтан зэбэ» соохи «Үнэн» кол-хозой хүнүүд тухай уншахадаа би өөздүнгөө «Улаан Эрхи-рэг» колхозой хүнүүд тухай, тэдэ-р баатарлиг ажал хэрэг, хүсэл эрхээ тухай уншанабди. Эдэнэр хадаа Эхэ орондоо зах хан-дуй ехэ дуратайнууд, комму-нистическэ партияр, советскэ заса-г хүмүүжүүлэгдэн хүнүүд.

Тэрэ Хоца Намсараев тон ехэ үүсхэл хураул ухаатай байһан гэгшээ эдэ хүнүүдэй шэнжэ ту-һаа, ариун хэрэгые туйлай үнэн-дөөр харуулаа. Эгээ нимээ би «Алтан зэбэ» сэдхэл зүр-хэ хүдэлэн уншанабди.

Энэ ном хадаа олон юумэндэ хэлэжэ хургана. Эхэ оройндоо энэ шадальны улам бэхжүүлэгты, колхознигуудын баялыгые бэрхэтэй арбидхагты гэжэ хургана.

Үнэн зүрхэнэй баяр хүргэнэбди

(Колхозой СТФ-гэ даагша Д. Дамбиной үгшөө)

Манай алдарта уранзохоолшо, СССР-эй Верховно Советэй депутат нүхэр Хоца Намсараевай «Алтан зэбэ» гэжэ зохоолые туйлай ехэ һонирхожо уншааб.

Энэ ном дотор манай советскэ арадай Эсэгэ ороноо хамгаалгын дайнай үедэхи байдал яаха аргагүй үнэн зүбөөр харуулагдана. Хэнэшые мэдэхээр, дайнай үедэ манай советскэ арад, тэдэнэй дунда бурят-монгол арад хадаа харата муухай дайсаные илан дараһын түлөө эсэхэ сусахы мэдэнгүйгөөр, унаһан малгайла абангүйгөөр, шэн зоригтойгоор ажалдаһан байна.

Эхэ хайхан орондоннай аймшагтай аюулай тохөөлдөөд байхда манай арад болбол харата муухай харшан дайсаные дараһын тулада юугээшые гамнаагүй. Ажалшадтай һайн дураараа оруулан зөөрөөр хэды шэнээн олон самолетуудай, танкунуудай бүтээгдээд, дайсаные бута һамна сохилсоһынь бидэ булта һананабди. Манай «Улаан Эрхирэг» колхозой колхознигуудай һайн дураараа оруулан зөөрөөр самолет

бүтээгдээд, дайсаные даралсаа. Оборонны фондод тон ехэ зөөри оруулаа һэмди. Иимэ жэшэнүүд хэмжээлэшгүй олон байшынь бидэ бутлада мэдэнэбди.

Эдэ бүгэдые нүхэр Хоца Намсараев өөрынгөө гайхамшата зохоол соо тон үнэн зүбөөр харуулаа. Зохоолой гол геройнууд Бааранхай, Тэхэ Булатов болон Дондок тухай уншахадаа бидэнэр Эхэ орондоо зах хизааргүй ехэ дуратай, коммунистическэ үзэл сурталаар хүмүүжүүлэгдэн манай үнэн сэхэ, зориг хэтэй колхознигуудые харанабди. Эгээ нимэ дээрээ манай колхознигууд энэ уранзохоолые айхабтар ехээр һонирхон уншана.

Манай колхознигуудай үндэр дээдэ патриотизмые, үнэн зүбөөр, уран найшаанар харуулһанын түлөө нүхэр Хоца Намсараевта үнэн зүрхэнэй баяр хүргэнэбди. Сааша-даашы манай байдалы мүн лэ нимэ үнэн зүбөөр харуулан уранзохоолнуудые бэшэхэ бээ гэжэ лаб бутлада найданабди.

Номуудые ходоодо уншажа бай

(Колхозница Дулмажап Батановай үгшөө)

Бурят-монгол арадай, тэдэнэй дунда эхэнэрнүүдэй өөздүнгөө үн-дэн хэлэн дээрэ ном уншадаг болоһон ябалд хадаа Ленин—Стали-най агууехэ партиин национальна политикын гайхамшата илалтын аша үр мүн.

Би манай республикын алдарта уранзохоолшо нүхэр Хоца Намсараевай «Алтан зэбэ» гэжэ номы хэдэн удаа уншаад, тон ехээр һонирхоһон байнаб. Энэ ном болбол колхознигуудай шэн зориг ба үнэн сэхэ ажалые айхабтар зүбөөр харуула.

Номуудые уншаха гэгшэ эрдэм бэйлтгэ хуража, шэнэ мумэнүүдые ойлгохо хэрэгтэ айхабтар ехэ туһа болдог байна.

Советскэ номуудые, тэдэнэй тоодо бурят-монгол хэлэн дээрэ гар-һан номуудые ходоодо уншажа, өөздүнгөө коммунистическэ мэдэ-рэлые дээшлүүлхын түлөө сар үр-гэлжэ тэмсэхэ ёһотойбди.

Шэнэ номуудые олоор гаргажа, арадайнгаа эрилтэнүүдые үшөө һайнаар хангаха бээ гэжэ манай уранзохоолшодто, манай гүрэнэй хэблээдэ найданабди.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: «Улаан Эрхирэг» колхозой клуб соо уншагшад конференци боложо байһан үе. БМАССР-эй ЦСР-гэй Правленин түрүүлэгшэ нүхэр Ц. Галсанов өлидхэл хэжэ байна.

Холын фермэдэ

Хорин аймагай «Красный партизан» колхозой түрүүлгшэ нүхэр Пластингийн тус колхозой МТФ-е даагша Неверовийд орообди. Нүхэр Неверов газет уншажа хууан аад:

—Мэндэ сайнууд! Айлшад, наашаа хуугты,—гээд столы дэргэдэ стулуудыг табижа үгэбэ.

—Михайл Тимофеевич! Улан-Удэһээ ямар баяр асарабат?

—Һонирхуулжа хэлэмээр юумэн яхала олон,—гээд нүхэр Неверов үнэбхилнэ.

Нэгэ хэды байд гээд мал ажаллай түрүүшүүлэй дүй дүршэһэй тунилсажа, горьтойхон юумэ ойложо эрхэн тухайга хөөрнэ.

—Үнээн бүрийнөө 2000 гаран литр һу хааха гэшэмнэй эхэ амжалта!—гээд колхозой түрүүлгшэ нүхэр Пластингийн дуугараад, газетэ харагаана.

—Тинимэ... Тэрэндэ би ехээр втаарханаб.

—Зүб, атаархамаар байна, Михайл Тимофеевич!

—Хэрбээ малайнгаа харууналгыг эдэнэр шэнги зүбөөр эмхидхээд байбал, имэ амжалтануудыг манайшыг хаалшад туйлаха бээ,—гэжэ Неверов хэлээд, бодолго болон, тавалга соогуураа гэшхэлнэ. Мүн тэрэнэһэн Пластингийн юумэ бодожо хууна.

—Үнэргэгшэ жэлдэ һаамхай үнээн бүрийнөө 663 литр һу хаажа абан тухайгаа һанахада тон эшүүртэй байна. һу хаалга дээршүүлхын тулада түрүүшүүлэй дүй дүршэлөө үнээдэ сүдхэ соо 3 дахин хаадаг болохо, нотагай үлгэрэй үнээн бүрийнөө 1000 литрһээ доошо бэшэ һу хааха зорилготойбди.—гээд Неверов түрүүлгшын урдаһаа харана.

Энэ үдэшэ колхозой малшадай суглаан болоһон ба республикын мал ажаллай түрүүшүүлэй суглаанда хабаадаһан фермы даагша нүхэр Неверов үгэ хэлэбэ:

—Зай нүхэд, республикын түрүү хаалишад нотагай үлгэрэй үнээдэ жэлдэ хөөр дахин түрүүлнэ. Нотагай үлгэрэй үнээн бүрийнөө 1000—1200—1500 литр хүртэр һу хаадаг байна. Хягтың, Бичурын ба бусад колхозоудай хаалишад нимэ амжалтануудыг туйлаһан тухайгаа суглаан дээрэ хөөрөжэ үгэе. Манай колхозой үнээд тэндэх үнээдтэй тон алт хүүлтэрэй гээшэ.

Тинимэдэ тэдэнэрэй дүй дүршэлыг шудалха еһотойбди. Зооэкономическэ заабарьяр үнээдэ ороондо оруулха, сүдхэдэ 2 дахин бэшэ, 3—4 дахин хааха хөөртэй байна. Маллай үбнэ тэжээл, байра байдальгэ һайнаар бэлдхэжэ, харууналга ба адуулыг зүбөөр эмхидхээд бидэнэр хэнбэшыг гээдхэжүүлбди.

Малшадай мурьсоон

Удаан үгэ хэлэгшэд 1949 ондо адуу малаа олошоруулха, ашаг шамьень дээшлүүлхэ тухайгаа һанажандуудыг оруулба.

Энэ жэлдэ 101 үнээнһээ 101 тугал абаха, үнээн бүрийнөө 1000 литрһээ доошо бэшэ һу хааха, гүрэндөө тоһо, һу тушааха тусбэне уридшалан дүргэхэ гэжэ тэдэнэр социалистическэ уялга абаа.

Мүнөө хаалишад абан уялгана дүргэжэ байна. 10 гаран үнээн түрөөд, нэгэшэ түл хоролгогүйгөөр абтаа. Үнээдтэ һайн тэжээл эдуюлнэ. һу хаалгашыг эхэ болонхай ашагшад һарануудта 4000 литр һу гүрэндэ тушаадаа. Тинн, һу, тоһо тушаалгын жэлэй тусбэне июлин 15 бологон дүргэхэбди гэжэ колхозой түрүүлгшэ хөөрнэ.

Суглаанай тараһан хойно бригадирнууд, залушууд үлэжэ хөөрөлдэнэ, энеэлдэнэ. МТФ-е даагша нүхэр Неверов мал үсхэбарилгыг һайжаруулха тухай биологическа науцын кандидат В. Я. Суетинэй зооэконом ном карман сооһоо гаргана.

—Улан-Удэһээ гарахынгаа урда тэжээл, зооветеринарна институтта зориута ошохо, биологическа науцын кандидат В. Я. Суетинэй уулзааб. Үнээдэй һубайралгыг усадхаха тухайда нүхэр Суетин өөрынгөө науца методны намда һайнаар хөөрөжэ үгэе. Тэрэннэ би тон зүбшөөжэ гараб,—гэбэ.

—Һонирхолтой байна. Ямар метод байдаг юм?—гэжэ эндэ байгшад асууба.

—Илангаага туранхай мал һу байрадаг байна. Тинимэ тула 40 үдэрһөө 100 үдэр хүртэр хээли соого унагатай ябанан гүүнэй нэгэ хэдэн дуһал шуһаар һубай малтыг тарибал. 3-7 хоногой турша соо заал һаа ороондо орохо үнэе болодог юм,—гэжэ В. Я. Суетин шэнэ метод тухайгаа намда хөөрөжэ үгэе.

Энэ шэнэ методны мал ажал дээрэ үргэнөөр дэлгэрүүлхэ—манай уялга болоно. Би ветеринарна фельдшернүүдэй курсыг дүргэжэ гараһан хадаа, энэ хүдэлмэриг ябуулхын түлөө оролдохо. Ветеринарна лабораторийһоо 1 литр гүүнэй шуһа асараад, туршалга болгон үсгэлдэр хөөр һубай үнээдыг тарьяб. Тэрэнингээ результат хаража эрээд, В. Я. Суетинэй зооэконом ном дээрһээ баримталан, энэ хүдэлмэриг һайнаар эмхидхэжэ, нэгэшэ мал һубайруулхагшын түлөө оролдохо еһотойбди гэжэ Неверов хэлэбэ.

Энэ үдэшын хөөрөлдөөн оройхон болотор үргэлжэлэе. Малшад нүхэр Неверовэй хэлэһэн үгыг ехэ анхралтайгаар шагнаба.

А. Шадаев, манай корресп.

Тугалшан Надмит Давсанова өөрынгөө Улан сэхэ ажаллаар колхознигуудайгаа дунда суурхана. Нүхэр Давсанова үтөөрһөө жэлдэ 60 толгой тугал харууналжа, тобир тарганаар түлгүдөө. Тэрэнэйгөө түлөө лүхэр Давсанова 1 тугал, 1 хурьга нэмэлтэ түлгүр абан байха юм.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Солонгын аймагай Карл Марксын нэрэмжэтэ колхозой тугалшан Надмит Давсанова.

М. Минеевэй фото.

Сультим Дармаев —эрхим адуушан

Бичурын аймагай Кировэй нэрэмжэтэ колхозой ахалагша адуушан нүхэр Сультим Дармаев һанажаал болоһон хүн. Мүнөө 62-дохн наһанда ябана. Гэбэшэ, хүнгэн сариуан, ажалла бэрхэ үбгэн юм. Нүхэр Дармаев 1942 онһоо эхилээд, мүнөө хүртэр тавалгарагшай адуу хаража ябанхай. Тон түрүн 71 толгой адуу моридыг даажа абан байгаа. Тинн, Эсэгэ ороноо хамгаалгын дайной үдэ энэ адууе оройдоол хөөр үбгэд хаража байһан юм. Харин мүнөө адуунайшыг тоо олошоржэ, харууналдаг зонинышэ нэмээгдэһэн байна. Жэл бүри хэлэн арбаад гүүн түржэ. 1948 ондо адуу үрэгэйнэ тоо 160 гаран толгой болобо. Үнэргэгшэ жэлдэ 45 гүү түрүүлжэ; түлэнь бүгэн бүринөөр ондо оруулаа. Энэ адуушан 1948 оной турша соо 500 гаран ажалта үдэр олоһон; ажалтай нэмэлтэ түлбэридэ нэгэ буруу абанхай байна.

—Адуу моридыг үсхэхэ — гэшэ тиммэшы бэлэн хэрэг бэшэ юм. Адуугаа хоролтогүйгөөр, тарган тобироор харахын тула олоһон юумэ мэдэхэ хэрэгтэй. Би адуугаа зун, хүүхэ ногоной үдэ һайн ногоондоо табижа, тарган, шадлтай болгошы оролдохогүй. Тингээд, үбэлэй үдэ түр хусьень буруулуулгагшын тула хүүдэ нуга газарай һайхан хагданда бэлшээдгби.

Наһажаал болобошы, үшөөл хэдэн жэл соо адууга манан харалсажа, колхоздоо аша таваяа үзүүлхэ гэжэ һанагшаб. Улан-Удэ городо урйалаар эржэ, мал ажаллай түрүүшүүлэй суглаанда хабаадалсаһандаа түрбэлгүйг эхэ баяргайб. Эндэ дуулаһан бүхы туватой һайн юумэе ажал дээрэ хэрэглэхэб. Эрхэ жэл бүри ехэ амжалта туйлажа, даһяад малшадай суглаанда ерэхын койноһоо аһан шадлараар тэмсэхэ гээшэб,—гэжэ нүхэр Дармаев урмашан хөөрэнэ.

А. Жамбалов.

ЭБ НАЙРАМДАЛАЙ ТҮЛӨӨ ХҮДЭЛӨӨН УЛАМ ҮРГЭДЭЖЭ БАЙНА

Хойто-атлантическа пактын хорото удхань элирээ

ПРАГА. (ТАСС). Хойто-атлантическа пактын тунхаглагдаһан текстэ шэнжлэлэ, «Руде Право» газетэ ингэжэ бэшэнэ: американска империалистнуудай ба тэдэнэй европейскэ тувмаршадай урда табиган уг зорилгоуудын бүхы дэлхэйдэ элитэ болонхой. Тэдэнэй хорото һэдэлгэнүүдыг советскэ дипломати үнэ элирүүлэ һэн.

Хойто-атлантическа пакт — Вашингтондо бэлдхэгдэжэ байгаа фашистскэ шэнэ бүлэглэлэй үндэһэн болоно. Америкын Холбоото Штадуудай зонхилхы нюурнууд дэлхэйгэ һүйдхэл һандарал уруу түлхихэ оруулха һанаашалгатай. Тедд, бүхы дэлхэйн олон миллион эгээлэй хүнүүд тингүүлхэгшын лабтай.

Буруушаалай демонстрацинууд Италида болоно

РИМ. (ТАСС). Атлантическа пакта эсэргүү арайды хүдэлмэний хүсэн ба далайсада хороо бусалхада, Шельбын полицейскэ отрядууд Италийн ажалшадта эсэргүү элбэд арга методудыг хэрэглэнэ.

Хэды хардалга гүрдэлгэ ба харшалха мүрдэхэ абадал гаргабашы һаан, де Гасперин правительствын сэрэгэй политикада эсэргүү демонстрацинууд бүхы Итали дотор боложо үргэлжэлһөөр. Венеци городой зон, партизаниудай национальна сьезданихидэй хамтада митинг хэбэ. Тэрэн дээрэ Джуиджи Лонго, генерал Аци, Сандро Пертин, Венециин мэри коммунист Джанкуинто ба бусад үгэ хэлэе.

Равеннэдэхэ демонстраци дээрэ дүгын деревнинуудэй тарьяалдыг суларба. Тэдэнэр эб найрамдалыг

хамгаалгада зориулан лозунгнууд ба плакадуудыг баринхай ябабд. «Итальянска эхэнэрнүүдэй союзай» түрүүлгшэ Мария Маддалена Росси митинг дээрэ үгэ хэлэһэн байна.

Брешна городо социалистическэ партиин зарлаһан митингдэ бүхы хүдөөгэй районы провинцинуудай делегацинууд хабаадаа.

Неапольһа мэдээсэһэнэй еһоор, христианско-демократическа партиин гэшүүд—депутатуудай (атлантическа договорой түлөө голосовалда провинцинуудта бусахада), гэрнүүдэй ба байрануудай үгдүүдтэн арилхагүй шэрээр хэрэһэнүүд ба бэшлэгнүүд зурагдаһан байба. Тэндэнь: «дайнай түлөө голосовалһан депутат эндэ байдаг» гэжэ бэшэтэй байгаа.

Филиппинын компартийн генеральная секретарин мэдүүлгэ

ШАНХАЙ. (ТАСС). Рейтер агентствын Манилаһа мэдээсэһэнэй еһоор, Филиппинын компартийн генеральная секретарь Марияно Балгос ингэжэ мэдүүлбэ: хэрбээ дайной болоо һаан, Филиппиныскэ коммунистнууд Советскэ Союзай тала да жагсаха, билдэнэр Советскэ Сою-

зые дэмжэхэбди, яахадаб гэхэдэ. Советскэ Союз хадаа дэлхэйн демократин ба эб найрамдалай түлөө тэмсэлыг ударидага, тэрэшээн бүхы дэлхэйдэһэн эгээлэй хүнүүдэй ашаг туһын түлөө тэмсэдэ.

Эб найрамдалай тала баригшадтай конгресс зарлаха тухай дурадхалыг хилын саанахи ороонуудай прогрессивнэ олонинтэ дэмжэнэ

Эб найрамдалай тала баригшадтай бүхэдэлхэйн конгресс зарлаха Бэлдхэлэй Комитедэй нэрэ дээрэ бэшгүүдэй орлого улам олон болоно. Тэдэннэ бэшлэгнэ организацинууд конгрессэй хүдэлмэридэ хабаахыг хүсэнэ.

Францын хүдөө ажахын хүдэлмэришэдэй профсоюзһаа, 1600 мянгад гэшүүдтэй венгерскэ профсоюзнуудай Советһээ, Югославин профсоюзнуудай Центральна Советһээ, Эхэнэрнүүдэй антифашистскэ фронт-

хоо ба бусад организацинуудһаа мэдүүлгэнүүд абтаба.

Румынска Арадай Республикын артистнууд, уранзохоолшод ба журналистнууд, Силезин (Польша) залуушууд, Чехословакин таряшад эб найрамдалай тала баригшадтай конгресс зарлаха гшэн үсхэлыг эхээр һайшаана.

Албанин арад зон эб найрамдалай конгресс зарлаха дурадхалыг халуунаар дэмжэе.

Канадын худалмэришэнай прогрессивнэ парти ударидагша Бак гэгшын мэдүүлгэ

ОТТАВА. (ТАСС). Оттавскэ тизен мэдээсэһэнэй худалмэришэнай прогрессивнэ парти ударидагша Бак гэгшэ то-атлантическа пактада Кав хабаадашы эрид буруушаан, жэ мэдүүлбэ: «Пактын ойрын рилгонь—ООН-нө һандаргаһадал болоно. Атлантическа хадаа өөрыгөө хамгаалха харин агрессивнэ ба ООН-дэ хэхэ зорилго табила. Премьер хистри Сен-Лоран канадска армийн заяа энэ пактай холбоһодайнда оролсохо һанаатай. Би найрамдалыг хүсэнбэ, тинмэһан лантическа пактыг буруушаана».

Итальянска партизаниудай национальна хөөрдөө сьезд

РИМ. (ТАСС). «Итальянска тизаниудай национальна ассамблея» (АНПИ) эмхидхэгшэ итальянска партизаниудай национальна хөөрдөө сьезд Венеци нээгдэе. Сьездын хүдэлмэригшэхуу делегатууд хабаа Сьезд дээрэ мүн лэ гарин, Чехословакин, Венгрии ба Венгрии партизаниуд делегацинууд хабаадалсаба.

Гадаадын делегацинуудай Венеци городой мэрын аманай хэлэһэнэй һүүлээр. АНПИ түрүүлгшэ Арриго Дрини — итальянска партизаниудай политическэ ба эмхидхэ зорилгоуудта зориулаһа элидхэл хэбэ. Правительствын мүнөөнэй зонхилхы агш хаддэ үргэлжэ партизаниудта эсэргүүрэг абуулна,— гэжэ Болонсо тэмдэглэбэ.

Иимэ байдалай тохоолоу шарһаа, итальянска эсэргүүтэ хүдэлмэндэ хабаадагшад жагтай байха еһотой,— гэжэ Дрини мэдүүлбэ. Хойто-атлантическа пакт тушаа правительствын сонсоһон декларациитай даһуудулан, итальянска партизаниуд һанаага болохо ябадалай гшннэ тэмдэглээд, эб найрамдалын фронтэ улам үргэдхэхыг зануудыг урялаба.

Харьюасалгата редактор Д. Д. ЛУБСАНОВ

Хэлэһэн үгэдөө хүрэхэб

Үнэргэгшэ жэлдэ харууналжа байһан үнээдэ бүтэнь түрүүлжэ, түлнүүдынь тобир тарганаар түлжөөгөө һэм. Урда жэлэһидэ орходо һу хаалга нилээдгүй дээшлүүлэһэн байгааб.

Тээд, энэһин үшөөл бага. Юундэб гэхэдэ, республикын түрүү хаалишад үнээн бүрийнөө 2000 гаран литр һу хаадаг байна бшуу. Би энэһэндэ ехээр лэ атаарханаб.

Тинн эдэ түрүүшүүлэй зэргэдэ гараха арга-боломж манайда бин.

Ушар тиммэдэ түрүүшүүлэй дүй дүршэлыг халан абажа, 1949 ондо нотагай үлгэрэй үнээн бүрийнөө 1000 гаран литр һу хааха гэжэ уялга абанхайб. Энэ уялгага нэрэтэй түрэгтэйгөөр бээлдүүлхэ хэрэгтэм манай колхозой хүтэлбэрлигшэд ба хүдөө ажахын мэргэжэлтэд туһалха бээ гэжэ найданаб.

Х. Бадмаева,
Хорин аймагай Ашангын сомонхой Ленинэй нэрэмжэтэ колхозой хаалишан.

Түүхэй эдүүдыг арбилхын түлөө бидэ хайшан гэжэ тэмсэдэгбибди

«Пролетарка» гэжэ хлосчатобумажна комбинатай фабрикануудай коллективнүүд тусбэһөө гадуур зөөри сугларууһан нөхө тухайда московско 35 предпринятиуудай ба түүхэй эдүүдыг арбилха тухайда ивановска текстильщицигүүдэй урялыг хаалуунаар дэмжэһэн байна. Комбинатай хүдэлмэришэд тусбэһөө гадуур 5 миллион түхэриг арбилжа, абанан уялгана дүргэе.

Мүн түүхэй эдүүд ба хэрэгсэлнүүдыг арбилха хэрэгтэ бага сагын амжалтануудыг туйлаабди. Комбинатай ээрэлгын фабрикийн хүдэлмэришэд феврал һарада 24 тонно хүбэн (январинхиһаа хоёр дахин ехэ) арбилаа. Энэ хоёр һара соо арбалагдаһан хүбэнһөө 600 мянган метр буд нэхэжэ болохо байна. Комбинатай нэхэгшэд 1948 оной январь һарада 3 тонно тухай хог гаргаһан аад, мүнөө тэрэнэ арбадхин багалдаа.

Арбилалта хэдын түлөө тэмсэлдэ «Ленинград» текстильщицигүүд хабаадуулаа. «Хүбэнгэй грамм бүйнэһинэ

(Директорэй тэмдэглэлнүүд)

арбинаар хэрэглэхэ»—гэһэн лозунгтойгоор ойлгууламжын хүдэлмэриг ябуулагдана. Арбилалта хэлгэ социалистическэ мурьсооний гол шуухала услови болонхой.

Һамналгын цехын начальник нүхэр Базанкин продукциин өөрын үнэ тухай лекци уншаб. Тинхэлдэ, хүбэнгэй таһархайнуудһаа хайшан гээд хэдэн мянгад түхэригэй түүхэй эдүүд суглардаг бх гэһэн толохой жэшээнүүдыг харуулба. «Хаялдан» гэдэгһээ хаял джэл соо 31 мянган түхэригэй гээлтэ болоһон байба. Хүбэнгэй ямар таһархайнууд хэрэглэгдэжэ болохо, мүн хөөбэригээ ээрэгдэхэ болохоһоо хайшан гээд илгаруулба гэжэ үйлдэбэрини зүблөөн дээрэ хэлсээбди.

Залуу хүдэлмэришэдтэ заабари үгэлгэ хадаа арбилалта хэдын тү-

лөө тэмсэлдэ ехэ удхашанартай. Түүхэй эдүүдыг улам ехээр арбилха зорилго табиад байнабди. Арбилалта хэдын түлөө тэмсэлдэ бүхы хүдэлмэришэд, инженернотехническэ хүдэлмэригшэдэ хандуулаха шуухала. Мүнөө комбинатай фабрикануудта продукциин өөрын үнэ химдаруулха хэмжээ-ябууланууд бээлдүүлгэжэ байна. Ленинградска текстильщицигүүдэй үсхэлээр, манайда бригаданиуд, комплектнүүд ба хүдэлмэришэдэй лицевой счедууд бин болгодог.

Манай комбинатай хүдэлмэришэд, инженернүүд ба технигүүд хадаа машинанууд ба станогоудайлгаа скоростинэ түргэдхэхэ, шэнэ ассортментын бүдүүдыг гаргахын тулада оролодон. Социалистическэ мурьсооней далайсы үргэдхэн, 1949 ондо ажалай шэнэ амжалтануудыг туйлахабди.

Ч. Гаврилов,
Клянинска «Хлосчатобумажна» «Пролетарка» гэжэ комбинатай директор.

Бурят-Монголой республикадахи Госстрахэй Управлени

Болбол гэжэй зөөри хэрэгсэлүүдыг һайн дуараһа страховатэ Госстрахэй ороноуд элидхэхэ энэ гэжэ бүжэ г ажаһанинуудай анхар мэдэгчнэ.

Мелье, хубсаһан, гүмал, дотор хубсаһан, номуд, номонууд, жэмий хэрэгсэлүүд, өддлэй ба бэшгэй машинанууд, шу эр гаш медицинскэ, физическэ түхээрлэлүүд ба зэр ээмсэгүүд стра овалдаг байба.

Госстрах болбо гал түгээрһөө, дуун дорьбоһонхо, залиң бүрһаа, г эһэрлэлэхэ, унамай үөрһөө, газарй хүдэ өнһөө, сага шугархай аадарһаа хүсэтэ халхи шурһанһаа, газарай хэмхэрлэхэ, тэриин гэһин абулай үедэ зорион хуудай һанһаа ба үнэ болоһонхоо шалгаһан тохдо идонһон зарһа дохиодануудыг харуулха байба.

Гэжэй зөөри г хэрэгсэлүүдыг мэрхэй ба страховалһаа хо, зүгөө тэ эй сэнгүүднэ, гүрэнэй ба кооперативна худалһан манай сэнгүүднэ дүшэ байха дхогүй.

Гэжэй зөөри хэрэгсэлүүдыг страховалһаачай түлөө иимэ түмэн төгөөгдөө гээлэ: страховалһан сумһин 1000 түхэригэй тү гөө (төвөгшн) шулуу, модон гу али модончулууһун байра соо (байһа һаан дидан) хүдөө нота уудна—2 түхэриг 50 мүнһэнһөө 5 түхэриг хүрэн городуудта—1 тү эри һөө 4 түхэриг хүртэр.

Страхан баталһын тулада Госстрах агентиүүд гу али Госстрахэй аймагай-городской-рационо инспек шөө хандаха хэрэгтэй.

БМАССР-тэхэ Госстрахэй Управлени

Бурь боловпотребсоюзда

Экономист-финансист, инструктор ревизор хэрэгтэй.

Город Улан-Удэ, ул. Колледашев-вллин, 18 гэгэн адресаар хандаха болохо.

Хлебокомбинатда

Лотшичиуу ба лесочаастотуу худалмэришэ споржох-у.у.у. п.э.

Улица Колледашеввллин, 32 м. адресаар хандаха болохо.

Улан-Удын Горпромкомбинат

Болбол лесарно-механическа мастерской дүгээдэ (ули а Ленина № 33) аримаксерска, х.рургическа, тэр шэлэн столовны ба гэжэй збэсэг хэрэгсэлүүдыг хурсаадаха үн элэхэ це нээб. Засилууды д.р. бүри, заня хилын үедэ абаха.

Лесторгскладта

Модоной тайрадаһиданна.

Улица Смоли-а, 7 гэгэн адресаар хандаха болохо.